

Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Університет Генуї (Італія)
Лієпайська академія Ризького технічного університету (Латвія)
Hibuki Therapy (Ізраїль)
IIF – International Inclusion Foundation (Німеччина)

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції
«СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ :
ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ»

29-30 січня 2026 року
м. Запоріжжя, Україна

Рекомендовано Вченою радою Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (протокол №10 від 24 лютого 2026 р.)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Наталя ФАЛЬКО – докторка психологічних наук, професорка, ректорка, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Наталія ГУЗЬ – кандидатка психологічних наук, доцентка, деканеса факультету соціально-педагогічної та мистецької освіти, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Маргарита ВОРОВКА – докторка педагогічних наук, професорка, завідувачка кафедри освітології та педагогіки мистецтва, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Алла КОЖЕВНИКОВА – кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри освітології та педагогіки мистецтва, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

М 33 **Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні трансформації педагогічної освіти: проблеми теорії і практики»**, м. Запоріжжя, 29-30 січня 2026 р. / за заг. ред. М. І. Воровки. – Запоріжжя: ФОП Однорог Т.В., 2026. – 725 с.

ISBN 978-617-7346-90-5

DOI:<http://doi.org/10.33842/conf.stpo.2026>

Подані у збірнику матеріали виступів учасників і учасниць Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні трансформації педагогічної освіти: проблеми теорії і практики», яка відбулася 29-30 січня 2026 року, висвітлюють системний аналіз сучасних трансформацій у сфері педагогічної освіти та окреслюють науково обґрунтовані напрями вирішення актуальних проблем теорії і практики.

За достовірність інформації, цитат, посилань на літературні джерела та вживання власних імен відповідальні автори публікацій.

ISBN 978-617-7346-90-5

Тетяна ХРАБАН <i>Трансформація методів викладання англійської мови як складова модернізації педагогічної освіти</i>	90
Вікторія ЧУРКІНА <i>Розвиток креативної педагогіки в умовах сучасних освітніх трансформацій</i>	92
Олена ШАЛАМОВА <i>Трансформація педагогічної освіти в умовах вимушеної міграції: досвід підготовки фахівця дошкільної освіти в Ірландії</i>	95
Данило ШАТОХІН <i>Психолого-педагогічні засоби формування здоров'язбережувальної компетентності старшокласників у сучасному освітньому просторі</i>	98
Володимир ШЕВЧЕНКО <i>Модернізація педагогічної освіти в умовах цивілізаційних викликів: орієнтири для сталого розвитку освітніх систем</i>	101

СЕКЦІЙНЕ ЗАСІДАННЯ 2. БЕЗПЕРЕРВНИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГІВ: ОСОБИСТІСНИЙ ТА ІНСТИТУЦІЙНИЙ ВИМІРИ

Maya ROČĀNE, Tatiana KONOVALENKO <i>The role of international projects in educators' continuing professional development</i>	104
Svitlana NYKYPORETS <i>Open educational resources (OER) as a tool for continuous professional development of ESP educators in technical universities</i>	107
Світлана АРЖАНУХІНА <i>Особливості застосування прийомів саморегуляції у процесі підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва</i>	112
Тетяна АФНАСЬЄВА <i>Професійний розвиток учителя в період невизначеності</i>	115
Ірина БАРБАШОВА <i>Супервізія як професійна допомога педагогічним працівникам</i>	116
Андрій БРАТЧЕНКО <i>Залежність освітніх втрат з математики у здобувачів базової загальної середньої освіти від якості підготовки педагогічних працівників</i>	119
Марина ВАТКОВСЬКА <i>Формування та підтримка культури якості в професійній діяльності викладача вищої школи: роль саморефлексії та самооцінювання</i>	122
Володимир ГУЗЬ, Дар'я КІРІЯНОВА <i>Безперервний професійний розвиток педагога в умовах трансформації педагогічної освіти: виклики та перспективи</i>	125

Таким чином саморефлексія та самооцінювання є ключовими внутрішніми механізмами формування й підтримки культури якості в професійній діяльності викладача вищої школи. Вони забезпечують усвідомлене ставлення до педагогічної практики, сприяють професійному саморозвитку та підвищенню відповідальності за результати освітнього процесу.

Розвиток саморефлексивної та самооцінювальної культури викладача слід розглядати як важливий напрям інституційної політики забезпечення якості вищої освіти, що поєднує індивідуальні професійні зусилля з колективною відповідальністю академічної спільноти.

Список використаних джерел

1. Олешко Д. Управлінські і технологічні аспекти формування культури якості освіти у системі підготовки майбутніх менеджерів. *Сучасні технології формування конкурентоспроможного менеджера: методологія, практика, перспективи : матеріали Всеукраїнського наукового форуму* (м. Полтава, 13–14 березня 2025 р.) / за заг. ред. проф. М.В. Гриньової. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2025. 284 с.

2. Роганова М., Рашидова С., Роганов М. Професійна рефлексія викладача закладу вищої освіти як умова його педагогічної культури. Том 1 № 1 (105) (2023): духовність особистості: методологія, теорія і практика: збірник наукових праць. URL: https://journals.snu.edu.ua/index.php/DOMTP_SNU/article/view/656

Володимир ГУЗЬ

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри початкової та спеціальної освіти,
Мелітопольський державний
педагогічний університет імені Богдана
Хмельницького

Дар'я КІРІЯНОВА

здобувачка першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти, Мелітопольський
державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

БЕЗПЕРЕРВНИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГА В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Сучасні процеси реформування української системи освіти передбачають не лише оновлення освітнього середовища, модернізацію змісту навчання та впровадження інноваційних педагогічних технологій, а й ґрунтовне переосмислення соціальної та професійної ролі вчителя Нової української школи. Педагог сьогодення має бути готовим до діяльності в умовах динамічних соціокультурних змін, володіти гнучкістю мислення, здатністю до творчого пошуку, оперативного реагування на виклики сучасності, прийняття

нестандартних рішень, опанування нових професійних ролей і функцій, реалізації освітніх проєктів та забезпечення конкурентоспроможності на європейському й світовому ринку освітніх послуг.

Саме педагогічні працівники виступають ключовими агентами освітніх реформ на місцевому рівні, від професійної діяльності яких залежить досягнення стратегічної мети Нової української школи – формування випускника як особистості, інноватора та патріота. Як свідчить практика, сучасний педагогічний працівник усвідомлює необхідність впровадження сучасних форм навчання, має бажання удосконалювати свою діяльність, згоден відмовитися від застарілих методів, проте не кожен працівник має необхідні ресурси, достатній рівень знань та навичок для впровадження інновацій [5].

У зв'язку з цим актуалізується необхідність трансформації системи підготовки та безперервного професійного розвитку педагогів із подоланням усталених стереотипів і шаблонів. Такі зміни зумовлені низкою суперечностей, що проявляються на різних рівнях суспільного життя, а саме: – на соціально-суспільному рівні – між рівнем знань і сформованістю вмінь здобувачів освіти та реальними соціальними запитами, необхідними для їх повноцінної соціалізації;

– на професійно-педагогічному рівні – між зростанням вимог до фахової компетентності вчителів і недостатньою готовністю значної частини педагогів до впровадження змін;

– на науково-методичному рівні – між традиційною консервативністю організації підвищення професійної майстерності та потребою модернізації індивідуальних освітніх траєкторій професійного розвитку педагогів [2].

Проблематика безперервного професійного розвитку педагогічних працівників є предметом досліджень як вітчизняних, так і зарубіжних науковців. В Україні питання розвитку неперервної освіти висвітлювали у своїх працях І. Зязюн, Е. Зеєр, С. Кудрявцева, В. Колос, В. Лозовецька, Л. Мартинець, В. Сидоренко, С. Сисоєва, В. Хрипун. Теоретичні засади та особливості організації освіти впродовж життя представлені в наукових доробках зарубіжних дослідників, зокрема С. Бартлетта, О. Тоффлера, Дж. Шіренса та інших.

На думку М. Ілляхової, концепція освіти впродовж життя ґрунтується на ідеї постійного подолання невизначеності професійного статусу фахівця в умовах динаміки пізнавальної та діяльнісної практики протягом усього життя, а також на розкритті його креативного потенціалу, що сприяє формуванню нових горизонтів професійної та особистісної самореалізації [1].

Сидоренко В. В. визначає три ключові педагогічні цілі безперервного професійного розвитку сучасного фахівця: гносеологічну, що передбачає формування особистості через цілісну систему освіти; праксеологічну – формування професіонала шляхом навчання впродовж життя у форматах формальної, неформальної та інформальної освіти; аксіологічну – виховання духовно-моральної, патріотично зорієнтованої особистості [9].

Реалізація Концепції «Нова українська школа» актуалізувала низку творчих і модернізаційних викликів, у межах яких відбувається трансформація соціальної та професійної місії педагога відповідно до європейських стандартів професіоналізму з одночасним збереженням національних ментальних цінностей.

Забезпечення безперервного професійного розвитку педагога можливе через проектування індивідуальної освітньої траєкторії, що регламентується чинними нормативно-правовими актами. Так, Законом України «Про освіту» (ст. 54, 59) закріплено право педагогічних працівників на навчання впродовж життя, академічну мобільність, самостійний вибір форм, видів і суб'єктів професійного розвитку. Закон України «Про повну загальну середню освіту» (ст. 51) визначає обов'язок щорічного підвищення кваліфікації педагогів. Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників (постанова КМУ № 800 від 21.08.2019 р. зі змінами № 1133 від 24.12.2019 р.) надає педагогам право самостійно обирати напрями, види, форми та суб'єктів підвищення кваліфікації. Новий Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти» та «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затверджений 29.08.2024 року, визначає міжтестастаційний період тривалістю п'ять років.

З урахуванням зазначених нормативних документів, суспільних викликів та процесів реформування освіти актуалізується потреба у вибудовуванні індивідуальної траєкторії безперервного професійного розвитку педагогічних працівників. Відповідно до Положення про центри професійного розвитку педагогічних працівників, індивідуальна траєкторія професійного розвитку трактується як персоналізований шлях реалізації професійного потенціалу педагога, що базується на вільному виборі закладів освіти, суб'єктів освітньої діяльності, видів, форм, темпу навчання та освітніх програм у межах освіти дорослих [6].

Проектування власної траєкторії професійного розвитку доцільно здійснювати системно, у межах міжтестастаційного періоду, орієнтуючись на ключові трудові функції, визначені новим Професійним стандартом, а саме: навчання здобувачів освіти предметів і інтегрованих курсів; управління та провадження освітнього процесу; партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу; участь у створенні безпечного, здорового, розвивального та інклюзивного освітнього середовища; забезпечення безперервного професійного розвитку [8].

Формування особистісних цінностей і патріотичних установок, визначених у формулі успішного педагога, відбувається в процесі цілеспрямованого розвитку професійних компетентностей, без яких педагог не здатний забезпечити якісні освітні послуги та залишатися конкурентоспроможним у сучасному освітньому просторі.

Отже, організація безперервного професійного розвитку педагога та підготовка конкурентоспроможного, компетентного вчителя Нової української школи постає не як проблема, а як процес пошуку й упровадження інноваційних освітніх практик, що враховують потреби системи освіти та актуальні виклики сучасного суспільства.

Список використаних джерел

1. Ілляхова М. Безперервний професійний розвиток науково-педагогічних працівників у кон-тексті розвитку європейського освітнього простору. Вісник Нац. ун-ту «Чернігівський колегіум» ім. Т.Г. Шевченка. Серія: Педагогічні

науки. 2019. Вип. 1. С. 55–60. URL: <https://visnyk.chnpu.edu.ua/download/vs157/13.pdf>.

2. Куриш Н.К. Моделювання професійного розвитку педагогічних працівників у системі післядипломної педагогічної освіти. «Viae Educationios: Studies of Education and Didactics» 2022, Vol.1. №1. С.65–73. <https://czasopisma.marszalek.com.pl/images/pliki/ve/1/ve1toc.pdf>

3. Куриш Н.К. Професійний розвиток керівника закладу освіти: змістова складова та інструменти вимірювання. Індивідуальна освітня траєкторія формування професійної компетентності керівника закладу освіти в умовах змін та технології її впровадження : матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції (Луцьк, 27 травня 2024 р.) / упоряд. Сташенко М. О. Луцьк: ВІППО, 2024. С.99–107.

4. Мірошник С. І. Професійний розвиток педагога: сучасні підходи. Народна освіта. (електронне наукове фахове видання), 2016. №2(29). URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=4133

5. Пахомова М.В. Удосконалення механізмів державного управління професійним розвитком педагогічних працівників в системі неперервної освіти: дис. .. канд. наук з держ. упр.: 25.00.02 / Ін-т підгот. кадрів держ. служби зайнятості України. Київ, 2018. 244 с.

6. Положення про центри професійного розвитку педагогічних працівників (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 29 липня 2020 р. № 672). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/672-2020%D0%BF#Text>

7. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Дата оновлення: 06.06.2019 №2745-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

8. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (затверджено Наказом МОН України № 1225 від 29 серпня 2024 р. URL: https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/646-ilovepdf_merged.pdf

9. Сидоренко В.В. Безперервний професійний розвиток педагога Нової української школи в умовах формальної і неформальної освіти / зб. матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції (з міжнародною участю) «Психолого-педагогічний супровід професійної підготовки та підвищення кваліфікації фахівців в умовах трансформації освіти», 25 травня 2018 року, м. Київ.-ЦППО ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» URL: <http://surl.li/tnvtss>